

2023-2024 оқу жылына элективті пәндер каталогы

- 1. Кафедра:** Дәрілер технологиясы.
- 2. Білім беру деңгейі:** Магистратура (бейіндік бағыты).
- 3. Білім бағдарламалары:** Фармация
- 4. Курс:** 1
- 5. Элективті пән атауы:** Парафармацевтикалық және нутрицевтикалық препараттардың технологиясы
- 6. Кредит саны:** 4
- 7. Мақсаты:** Аурулардың алдын-алу, адъективті терапия үшін қолданылатын табиғи ингредиенттер негізінде жасалынатын және адам ағзасының мүшелері мен жүйелерінің функционалды белсенділігін қамтамасыз ететін, ампелотерапия, аптарапия, ароматерапия, гирудотерапия дәрі-дәрмектерін өндірудің жаңа технологиялары негізінде құрылған дәстүрлі медицинаның жаңартылған әдістерін білу.
- 8. Міндеттері:**
 - осы заманғы адам денсаулығына тамақтанудың әсерін оқып білу;
 - тағамның негізгі компоненттерінің адам организмiне әсерін оқып білу;
 - тағамға биологиялық белсенді қоспалардың адамның денсаулығына әсерінің маңызын оқып білу;
 - нутрицевтиктер мен парафармацевтиктердің орындайтын қызметтерін оқып білу;
 - ароматерапия, ампелотерапия және гирудотерапияның емдеу принциптерін оқып білу;
 - парафармацевтикалық және нутрицевтикалық препараттарды дайындау және қолдануды оқып білу.
- 9. Пән мазмұны:** Парафармацевтикалық және нутрицевтикалық препараттар технологиясы" пәнінің негізгі ұғымдары, міндеттері. Адамның тамақтануы және оның денсаулығы. Адам денсаулығын сақтаудағы тағамның негізгі компоненттерінің рөлі. Тағамға биологиялық белсенді қоспаларда пайдаланылатын табиғи өнімдер. Тағамдық биологиялық белсенді қоспалардың клиникалық тиімділігі. Ампелотерапияда, апитерапияда, ароматерапияда және гирудотерапияда қолданылатын дәрілік заттарды өндірудің жаңа технологиялары.
- 10. Пәнді таңдау негіздері:** «Парафармацевтикалық және нутрицевтикалық препараттардың технологиясы» пәні алғашқы рет ұсынылады және негізінен дипломнан кейінгі білім беру сатысында мамандардың біліктілігін жетілдіру және аттестаттау үшін қажет.
«Парафармацевтикалық және нутрицевтикалық препараттардың технологиясы» пәні сау және ауру адамдардың тамақтануының жаңа бағыты болып табылатын, тағамда қолдануға арналған биологиялық белсенді қоспаларды оқытады.
Тағамның биологиялық белсенді қоспалары (ББК) – тамақ өнімдерінің құрамына енгізілетін немесе тікелей қолдануға арналған (пилюля, таблетка, капсула және т.б. түрінде) табиғи немесе оларға сәйкес биологиялық белсенді заттар.
- 11. Оқыту нәтижелері:**

10Н	тағамға қосылатын биологиялық белсенді заттардың адам денсаулығына әсері туралы білімін; профилактикалық мақсатта қолданылатын табиғи ингредиенттер негізінде дайындалған препараттар, емдеуде қолданатын қосымша терапия және ағзаның функционалдық белсендігі және адам ағзасының жүйесі туралы білімін; нутрицевтиктер мен парафармацевтиктердің орындайтын қызметтері туралы білімін; ароматерапия, ампелотерапия және гирудотерапиямен емдеу принциптері туралы білімін; парафармацевтикалық және нутрицевтикалық препараттарды дайындау және қолдану туралы білімін көрсетеді.
-----	--

2ОН	парафармацевтикалық және нутрицевтикалық дәрілік препараттарды өндіруде технологиялық әдістерді қолдана алады; парафармацевтикалық және нутрицевтикалық препараттарды жасап шығаруда ғылыми зерттеулер методологиясын қолдану
3ОН	ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін қолданады; кәсіби қызметте қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру бойынша ұсыныстар түрінде өз тұжырымдарын тұжырымдайды.
4ОН	кәсіби қызмет саласында ақпараттық және компьютерлік технологияларды пайдалануға қабілетті; ақпаратпен (анықтамалық, ғылыми) жұмыс істеу бойынша өзінің білімі мен іскерлігін беруге қабілетті; өз пікірін, зерттелетін саладағы ғылыми нәтижелерді талдауды ұсынады; презентация, жоба түрінде ресімдейді, ғылыми конференциялардағы ғылыми зерттеулердің нәтижелерін ұсынады және т. б.
5ОН	өз ойларын, ақпаратты талдау және синтездеу арқылы көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын меңгерген; Денсаулық сақтау қызметкерлерімен және әріптестерімен серіктестік, сенімді қарым-қатынас жасайды; жұмыста мультимәдениеттілік пен ашықтықты көрсетеді.
6ОН	кәсіби өсумен айналысады, өзін-өзі талдау дағдыларын, жоғары білім деңгейінде оқыту тәжірибесін көрсетеді; деректер базасында ақпарат іздеуді жүргізеді, ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін пайдаланады; ғылыми зерттеулер әдістерін қолданады, ғылыми жұмыстарды жазу кезінде идеяларды әзірлейді және сыни ойлау мен дағдыларды дамытады.

12. Әдебиет

Негізгі:

1. Биофармация және дәрілік препараттарды биофармацевтік зерттеу: оқу құралы / Б. А. Сағындықова, Р. М. Анарбаева. - - Қарағанды : Medet Group, 2021. - 172 б.
2. Нутрициология: оқулық / Л. З. Тель [ж. б.]. - М.: "Литтерра", 2015. - 512 бет. +эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Терехин, С. П. Қазіргі таңда нутрициологияның өзекті сұрақтары кесте және схема түрінде: оқу-әдістемелік құрал . - ҚММУ ҒЫЛЫМ кеңесімен бекітілді. - Алматы: Эверо, 2012.
4. Нутрициология: учебник/Л. З. Тель и др.- Алматы, 2012.- 50 экз.

Қосымша:

1. Терехин, С. П. Қазіргі таңда нутрициологияның өзекті сұрақтары кесте және схема түрінде: оқу-әдістемелік құралы /. - ҚММУ Ғыл. кеңесі. - Алматы: Эверо, 2014. - 348 бет.
2. Дэвис А., Нутрицевтика. Питание для жизни, здоровья и долголетия. Пер. с англ. Второе издание, с изменениями и дополнениями. М.: Саттва, 2008. Твердый переплет, 656 стр.

1. **Кафедра:** фармакогнозия

2. **Білім беру деңгейі:** магистратура

3. **Мамандығы:** 6М110400- « Фармация»

4. **Курс:** 1 (бейіндік)

5. **Элективті пәннің атауы:** «Дәрілік өсімдік шикізаты мен фитопрепараттарды стандарттау»

6. **Кредит саны:** 3

7. **Мақсаты:**

- теориялық білімін қалау;

- фитотерапияда қолданылатын дәрілік өсімдік шикізатына микроскопиялық және дайын дәрілік түрге толық талдау жүргізе білуі тиіс;

- Дәрілік өсімдік шикізатына және дәрілік өсімдіктің сыртқы көрінісіне сипаттама беру барысында коммуникативті дағдыларды кәсіби деңгейде жеткізе білу,

логикалық ойлау деңгейін қалау, өз ойын еркін жеткізу білу, талқылауларға еркін қатынасу;

- дәрілік өсімдік шикізатын және дәрілік өсімдіктердің тиімділігі мен қауіпсіздігін сапасын қадағалайтын нормативті құқықтық құжаттармен танысу және меңгерту;
- магистранттардың ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізу қағидалары мен ережелерін регламенттейтін нормативті құжат талаптарына сәйкес ғылыми зерттеу жұмыстарына үйрету және дағдылау.

8. Міндеттері:

- магистранттарға Қазақстан Республикасы Реестріне енген фитопрепараттарды стандарттауда қолданылатын дәрілік құралдар туралды жалпы түсінік беру;
- магистранттарға дәрілік өсімдік шикізаты және дәрілік өсімдік соның ішінде Қазақстан Республикасында дайын дәрілік түр ретінде қолданылатын дәрілік құралдарды стандарттауда негізгі тәжірибелік, коммуникативтік және құқықтық дағдыларды меңгерту;
- заманауи фитотерапияда қолданылатын дәрілік өсімдіктер және дәрілік өсімдік шикізатының заманауи перспективті өндірістік жағдайда дайындалатын дайын дәрілік түрлермен таныстыру;

9. Пәнді таңдауды негіздеу:

Дәрілік өсімдік шикізатына тиісті сапалық зерттеу жүргізу үшін нормативті құжаттарда көрсетілген талдау әдістерін қолдана отырып, тиімділігін және әсерін, сонымен қатар талап ету деңгейлерін ескере отырып ұйымдастыру шараларын жүргізе білу керек. Дәрілік өсімдік шикізатының және оның өнімдерін жалпы мемлекеттік талдау әдістерін оқып үйрену өндірушілер үшін де және тұтынушылар үшін де Қазақстан Республикасындағы негізгі өзекті мәселерлердің бірі болып отыр.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктер):

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағдылар (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)
<p>- Фармация мамандығының тәжірибесіндегі қызметі үшін ұсақталған дәрілік өсімдік шикізаты мен өлшенген өнім сапасын бақылау мен стандартизациялау негізгі түсініктерді, пәнді және оның маңызын білу;</p> <p>- сапалы фитоөнімдер және ДӨШ алу мақсатында сұраныстың жоғарылауы бойынша ДӨ-дің химиялық құрамын жетік білу;</p> <p>- Химиялық сынақ зертханаларында жұмыс жасаудың қауіпсіздік техникасы, стандартизация, стандарттар, стандартизация кезінде қолданатын заңдар, дәрілік өсімдіктер, дәрілік өсімдік шикізаты, биологиялық белсенді заттар туралы түсінік, ҚР ГФ, Қазақстан республикасының Реестрімен танысу туралы жалпы түсінік;</p>	<p>- Сапалы фитоөнімдер және ДӨШ алу мақсатында сұраныстың жоғарылауы бойынша ДӨ-дің химиялық құрамын анықтай білуі тиіс;</p> <p>- табиғи өнім шикізаты фитохимиялық және тауарлық талдау жүргізуге тиіс;</p> <p>- АНҚ-да қарастырылған тиісті әдістермен шикізаттағы ББЗ-дың сандық құрамын, ылғалдылығын, күлін, экстрактивті заттарды анықтауы тиіс;</p> <p>- Өсімдік текті дәрілік шикізаттарды дайындау, сақтау және оны алғашқы өңдеу және сақтау жұмыстарын жүргізуі тиіс;</p> <p>- НТҚ-ға сәйкес ДӨШ қабылдау және талдауға іріктеу жүргізеді, тауарлық талдау нәтижелерін безендіреді және</p>	<p>- стандарттау үшін қолданатын дәрілік өсімдіктер мен дәрілік өсімдік шикізатымен химиялық зертханада жұмыс жасаудың қауіпсіздік техникасымен жұмыс жүргізу;</p> <p>- Дәрілік өсімдік шикізатының сапасын бақылау мен стандартизация жүргізу;</p> <p>- Стандартизация, стандарттар, тіркеу түсінігі, ДӨШ фармацевтикалық өнімді ҚР тіркеу мен сертификаттау түсінігі мен жалпы көрінісі. Дайын фармацевтикалық өнім талап ететін көрсеткіштерге сәйкес жүргізу;</p> <p>- Фитотерапияда қолданылатын флавоноид туындылары болып табылатын «Новомаин-сыртқа қолданылатын спиртті ерітінді» дәрілік құралдарын талдау жүргізу;</p>

<p>- Заманауи фитотерапияда стандартизациялау кезінде қолданатын, биологиялық белсенді қоспалар көзі ретінде, дәрілік өсімдік және дәрілік қсімдік шикізатының жалпы мағынасы;</p> <p>- Қазақстан республикасының сынақ зертханаларында сапасын бақылау мен стандартизациялау кезінде қолданатын, дәрілік өсімдік пен дәрілік өсімдік шикізатының жалпы номенклатурасымен танысу;</p> <p>- Құрамында дәрілік өсімдік шикізаты бар, әртүрлі дайын дәрі түрлерін (тұнбалар, таблеткалар, экстракттар, жақпалар және т.б.) стандартизациясы кезінде қолданатын, қажетті сапа көрсеткіштерін зерттеу, танысу және меңгеру.</p> <p>- Стандартизацияда қолдануы, негізгі химиялық құрамы, ДӨШ тұқымдасының сипаттамасы, негізгі белгілері, сыртқы жалпы белгілері бойынша дәрілік өсімдік және дәрілік өсімдік шикізатының медициналық препаратына жалпы сипаттаманы дұрыс беру;</p> <p>- Фитотерапияда қолданатын, дәрілік өсімдіктермен жұмыс барысында қажетті, келешек маман үшін қажетті ғылыми, оқу және кәсіби әдебиетті қолдана білу.</p>	<p>статистикалық өңдеу жүргізуі тиіс;</p> <p>- Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапасын бақылау, сертификаттау, стандарттау, қолданыстағы талдау әдістерін жетілдіруді қолданады, бизнес-жоспарды құрастырады, дәрілік өсімдіктерді фармакогностикалық және фитохимиялық зерттеу саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізеді</p> <p>- Химиялық сынақ зертханаларында жұмыс жасаудың қауіпсіздік техникасы, стандартизация, стандарттар, стандартизация кезінде қолданатын заңдар, дәрілік өсімдіктер, дәрілік өсімдік шикізаты, биологиялық белсенді заттар туралы түсінік, ҚР ГФ , Қазақстан республикасының Реестрімен жұмыс істей білуі тиіс;</p> <p>-Фитотерапияда қолданатын, дәрілік өсімдіктермен жұмыс барысында қажетті, келешек маман үшін қажетті ғылыми, оқу және кәсіби әдебиетті қолдана білуі тиіс .</p>	<p>- Дәрілік өсімдік шикізатының сапасына антропогенді факторлардың әсерін анықтау;</p> <p>- Фитотерапияда қолданатын антрацен туындылары болатын «Сенадиксен», «Кафиола», «Регулакс» таблеткалары дәрілік препараттарын талдау жүргізу;</p> <p>- Фитотерапияда қолданатын антрацен туындылары болатын сенна жапырағынан, жостер жемісінен, рауғаш тамырынан жасалған дәрілік препараттарды стандартизация жүргізу;</p> <p>- Қазақстан Республикасында дәрілік шикізатты стандартизациялау мәселелері дәрілік өсімдік шикізатының импорты мен экспортын анықтау;</p>
---	---	--

11. Пререквизиттер бакалавриат

12. Постреквизиттер доктарантура

13. Әдебиет:

Негізгі:

1. Лекарственное сырье растительного и животного происхождения. Фармакогнозия / Под. ред. Г.П. Яковлева. – СПб.: СпецЛит, 2006. – 845 с.:
2. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы. Т.1. – Алматы: «Жібек жолы» баспа үйі, 2008. – 592 б.
3. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы. Т.2. – Алматы: «Жібек жолы» баспа үйі, 2009. –792 б.
4. Муртазалиев Р.А. Курс лекций по фармакогнозии. Махачкала: ДГМА, 2005. 140

5. Лекарственные растения государственной фармакопеи. Часть 1. (под ред. Самылиной И.А., Северцева В.А.), М., «АНМИ», 1999

қосымша:

1. Государственный реестр лекарственных средств, разрешенных для применения в медицинской практике и к промышленному производству. М., 1998
2. Машковский М.Л. Лекарственные растения, т.1, 2, М., «Медицина», 2002
3. 12. Энциклопедический словарь лекарственных растений. Под ред. Яковлева Г.П., С-Пб., 1999
4. Практикум по фармакогнозии: Учеб. пособие для студ. Вузов / В.Н. Ковалев, Н.В. Попова, В.С. Кисличенко и др.: Под общ. ред. В.Н. Ковалева. – Харьков: Изд-во НФаУ: Золотые страницы: МТК – книга, 2004. – 512 с.: 615 ил.: 24 с. вкл.
5. Руководство к практическим занятиям по фармакогнозии: Анализ фасованной продукции: учеб. пособие / под ред. И.А. Самылиной. – М. ООО “Медицинское информационное агентство”, 2008. – 288 с.: ил.

1. **Кафедра:** Дәрілер технологиясы.
2. **Білім беру деңгейі:** Магистратура (бейіндік бағыты).
3. **Білім бағдарламалары:** Фармация
4. **Курс:** 1
5. **Элективті пән атауы:** Тиісті фармацевтік тәжірибелер GMP, GPP.
6. **Кредит саны:** 3
7. **Мақсаты:** Тиісті фармацевтік тәжірибе талаптары туралы түсінікті қалыптастыру.
8. **Міндеттері:**
 - GLP – тиісті зертханалық тәжірибенің талаптарын оқыту;
 - GCP – тиісті клиникалық тәжірибенің талаптарын оқыту;
 - GMP – тиісті өндірістік тәжірибенің талаптарын оқыту;
 - GSP – тиісті сақтау тәжірибенің талаптарын оқыту;
 - GDP – тиісті дистрибуторлық тәжірибенің талаптарын оқыту;
 - GPP – тиісті дәріханалық тәжірибенің талаптарын оқыту;
 - GPCL – дәрілік құралдарды бақылаудың ұлттық зертханаларға арналған тиісті тәжірибенің талаптарын оқыту.
9. **Пән мазмұны:** Тиісті фармацевтік тәжірибе – бұл денсаулық сақтау ұйымының дәрілік құралдарды жасау, зерттеу, өндіру және тарату сатыларында қойылатын талаптары. Тиісті тәжірибелерге сәйкес дәрілік құралдардың «өміріне қажетті» әртүрлі этаптарында басшылықты сапа стандарты қалыптастырады.
«Тиісті фармацевтік тәжірибе» пәні зерттеулер жүргізу үшін қойылатын талаптарды қалыптастыратын, тиісті зертханалық тәжірибелер (GLP) және тиісті клиникалық тәжірибелер (GCP) талаптарын оқытады. Препараттарды өндіруге және таратуға рұқсат ету тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) және тиісті дистрибуторлық тәжірибе (GDP) талаптарымен қамтамасыз етіледі. Тиісті сақтау тәжірибесі (GSP) фармацевтік өнімдерді сақтауда, тасымалдауда және таратуда қойылатын талаптарды қамтамасыз етеді. Тиісті дәріханалық тәжірибе (GPP) фармацевтік көмектің сапасын қамтамасыз етуге, жабдықтауды ұйымдастыруға және дәрілік құралдарды қолдануға негізделген.
Бұл бағдарлама магистранттарға пән бойынша қажетті білім, білік және дағдыларды беру, оқыту нәтижелеріне қол жеткізу үшін әзірленген.
10. **Пәнді таңдауды негіздері:** «Тиісті фармацевтік тәжірибелер GMP, GPP» пәні алғашқы рет ұсынылады және негізінен дипломнан кейінгі білім беру сатысында мамандардың біліктілігін жетілдіру және аттестаттау үшін қажет.
Тиісті фармацевтикалық тәжірибе – бұл денсаулық сақтау ұйымының дәрілік құралдарды жасау, зерттеу, өндіру және іске асыру сатысында ұсынылған талаптар. Тиісті тәжірибе бойынша нұсқаулық ретінде дәрілік құралдардың әртүрлі «өмірлік» сатыларындағы сапалық стандарттар бекітілген.
«Тиісті фармацевтік тәжірибелер GMP, GPP» пәні тиісті зертханалық (GLP) және клиникалық (GCP) тәжірибенің талаптары бойынша зерттеулерді жүргізуге арналған

бекітілген талаптарды оқытады. Препаратты өндіру және сату жөніндегі қаулыны тиісті өндірістік (GMP) және дистрибуторлық (GDP) тәжірибе бойынша жетекшілер бекітеді. Тиісті сақтау тәжірибенің (GSP) нұсқаулығы фармацевтік өнімді сақтау, тасымалдау және тарату талаптарын бекітеді. Тиісті дәріханалық тәжірибе (GPP) фармацевтік қызметтің сапалық кепілдігіне, жеткізуді ұйымдастыруға, дәрілік құралдарды белгілеу және қолдануды жетілдіруге негізделген.

11. Оқыту нәтижелері:

1ОН	GXP – талаптары бойынша білімін; GXP халықаралық стандарт талаптарын; ДЗ сапасын бақылау және стандарттаудың заманауи тәсілдерін; GLP халықаралық және ұлттық стандарттарына сай клиникаға дейінгі зерттеу принциптерін; жаңа ДЗ GMP талаптарына сай енгізу принциптерін көрсетеді, GPP (Good Participatory Practice, бөлшек сауданың тиісті тәжірибесі) ережелерімен реттелетін бөлшек сауданы ұйымдастыру талаптарын.
2ОН	GMP халықаралық стандартының талаптарына сәйкес дәрілік құралды өмірлік циклін бақылайды; дәрілік құралдың өндірісіне жауап беретін тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) талаптарын қолданады; таза үй-жайларда жұмыс істеу мақсатында персоналды іріктеу үшін тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) талаптарын пайдаланады; таза үй-жайларды ұйымдастыру бойынша тиісті өндірістік тәжірибе (GMP) талаптарын пайдаланады, GPP (Good Participatory Practice, бөлшек сауданың тиісті тәжірибесі) ережелерімен реттелетін бөлшек сауданы ұйымдастыру.
3ОН	ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін қолданады; кәсіби қызметте қарым-қатынас дағдыларын жетілдіру бойынша ұсыныстар түрінде өз тұжырымдарын жүргізеді.
4ОН	кәсіби қызмет саласында ақпараттық және компьютерлік технологияларды пайдалануға қабілетті; ақпаратпен (анықтамалық, ғылыми) жұмыс істеу бойынша өзінің білімі мен іскерлігін беруге қабілетті; өз пікірін, зерттелетін саладағы ғылыми нәтижелерді талдауды ұсынады; презентация, жоба түрінде ресімдейді, ғылыми конференциялардағы ғылыми зерттеулердің нәтижелерін ұсынады және т. б.
5ОН	өз ойларын, ақпаратты талдау және синтездеу арқылы көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын меңгерген; Денсаулық сақтау қызметкерлерімен және әріптестерімен серіктестік, сенімді қарым-қатынас жасайды; жұмыста мультимәдениеттілік пен ашықтықты көрсетеді.
6ОН	Кәсіби өсумен айналысады; деректер базасында ақпарат іздеуді жүргізеді, ақпаратты жүйелейді және оны нақты кәсіби міндеттерді шешу үшін пайдаланады; ғылыми зерттеулер әдістерін қолданады, ғылыми жұмыстарды жазу кезінде идеяларды әзірлейді және сыни ойлау мен дағдыларды дамытады.

12. Әдебиет

Негізгі:

1. Меньшутина Н.В., Мишина Ю.В., Алвес С.В. Инновационные технологии и оборудование фармацевтического производства. - Т.1. – М.: Издательство БИНОМ, 2016.- 328 с., ил.
2. Меньшутина Н.В., Мишина Ю.В., Алвес С.В., Гордиенко М.Г., Гусева Е.В., Троянкин А.Ю. Инновационные технологии и оборудование фармацевтического производства.-Т.2. – М.: Издательство БИНОМ, 2013.- 480 с., ил.

Қосымша:

1. Государственная Фармакопея Республики Казахстан – том 1. - Астана – 2008 г.- 590 с.
2. Государственная Фармакопея Республики Казахстан – том 2. - Астана – 2009 г.- 797 с.
3. Государственная Фармакопея Республики Казахстан – том 3. - Астана – 2014 г.- 872 с.
4. Сағындықова Б.А. Дәрілердің өндірістік технологиясы: оқулық – Шымкент, 2008. – 348 бет. 1.

6. Руководство к практическим занятиям по фармакогнозии: Анализ фасованной продукции: учеб. пособие / под ред. И.А. Самылиной. – М. ООО “Медицинское информационное агентство”, 2008. – 288 с.: ил.

2023-2024 оқу жылына элективті пәндер каталогы

14. **Кафедра:** фармакогнозия
15. **Білім беру деңгейі:** магистратура
16. **Мамандығы:** 6М110400- « Фармация»
17. **Курс:** 1 (бейіндік)
18. **Элективті пәннің атауы:** «Дәрілік өсімдік шикізатының фитохимиялық талдау ерекшеліктері»
19. **Кредит саны:** 2
20. **Мақсаты:**

Магистранттарды фармакогнозияның өзекті мәселелерімен таныстыру, дәрілік өсімдік шикізатын дайындауды ұйымдастыру, дәрілік өсімдіктердің химиялық құрамы мен жіктелуі, негізгі табиғи рациональді қолдану, дәрілік өсімдік шикізатын стандарттауды, сапасын бақылауды және де дәрілік өсімдіктерді зерттеудегі негізгі бағыт-бағдар беру.

21. Міндеттері:

- дәрілік өсімдік шикізатының ылғалдылығын, күлін, сандық көрсеткіштерін анықтай білуі тиіс;
- дәрілік өсімдік шикізаты мен жануар тектес өнімдердің әсер етуші затының сапалық және сандық анықтауын меңгеру;
- дәрілік өсімдік шикізаты мен жануар тектес өнімдерге фитохимиялық талдау жүргізу;
- магистранттарға Қазақстан Республикасы Реестріне енген фитопрепараттарды стандарттауда қолданылатын дәрілік құралдар туралды жалпы түсінік беру;
- магистранттарға дәрілік өсімдік шикізаты және дәрілік өсімдік соның ішінде Қазақстан Республикасында дайын дәрілік түр ретінде қолданылатын дәрілік құралдарды стандарттауда негізгі тәжірибелік, коммуникативтік және құқықтық дағдыларды меңгерту;
- заманауи фитотерапияда қолданылатын дәрілік өсімдіктер және дәрілік өсімдік шикізатының заманауи перспективті өндірістік жағдайда дайындалатын дайын дәрілік түрлермен таныстыру;

22. Пәнді тандауды негіздеу:

Өсімдік және жануар тектес дәрілік шикізатының фитохимиялық талдау ерекшеліктері– дәрілік өсімдіктерді, өсімдік және жануар тектес (кейбір топтар) дәрілік шикізаттарды және кейбір өсімдіктер мен жануарлардан алынатын біріншілік өңдеу өнімдерін зерттейтін фармацевтикалық ғылымдардың бірі. Дәрілік өсімдік шикізаты мен жануар тектес өнімдердің фитохимиялық талдау ерекшелігі фармакогнозияны оқудағы негізгі пәндердің бірі болып есептеледі. Фармакогнозия (от греч. pharmakon – дәрі, және gnosis - білім)- дәрілік өсімдік, дәрілік өсімдік шикізатын және жануар тектес өнімдерді зерттейтін ғылым.

23. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктер):

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағдылар (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)
- Фармация мамандығының тәжірибесіндегі қызметі үшін ұсақталған дәрілік өсімдік шикізаты мен өлшенген өнім сапасын бақылау мен стандартизациялау негізгі	- дәрілік өсімдік шикізатының ылғалдылығын, күлін, сандық көрсеткіштерін анықтай білуі тиіс; - дәрілік өсімдік шикізаты мен жануар тектес өнімдердің әсер	- дәрілік өсімдік шикізатының ылғалдылығын, күлін, сандық көрсеткіштерін анықтау жүргізу; - дәрілік өсімдік шикізаты мен жануар тектес өнімдердің әсер

<p>түсініктерді, пәнді және оның маңызын білу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - сапалы фитоөнімдер және ДӨШ алу мақсатында сұраныстың жоғарылауы бойынша ДӨ-дің химиялық құрамын жетік білу; - Химиялық сынақ зертханаларында жұмыс жасаудың қауіпсіздік техникасы, стандартизация, стандарттар, стандартизация кезінде қолданатын заңдар, дәрілік өсімдіктер, дәрілік өсімдік шикізаты, биологиялық белсенді заттар туралы түсінік, ҚР ГФ, Қазақстан республикасының Реестрімен танысу туралы жалпы түсінік; - Заманауи фитотерапияда стандартизациялау кезінде қолданатын, биологиялық белсенді қоспалар көзі ретінде, дәрілік өсімдік және дәрілік ксімдік шикізатының жалпы мағынасы; - Қазақстан республикасының сынақ зертханаларында сапасын бақылау мен стандартизациялау кезінде қолданатын, дәрілік өсімдік пен дәрілік өсімдік шикізатының жалпы номенклатурасымен танысу; - Құрамында дәрілік өсімдік шикізаты бар, әртүрлі дайын дәрі түрлерін (тұнбалар, таблеткалар, экстракттар, жақпалар және т.б.) стандартизациясы кезінде қолданатын, қажетті сапа көрсеткіштерін зерттеу, танысу және меңгеру. - Стандартизацияда қолдануы, негізгі химиялық құрамы, ДӨШ тұқымдасының сипаттамасы, негізгі белгілері, сыртқы жалпы белгілері бойынша дәрілік өсімдік және дәрілік өсімдік шикізатының медициналық препаратына жалпы сипаттаманы дұрыс беру; - Фитотерапияда қолданатын, дәрілік өсімдіктермен жұмыс 	<p>етуші затының сапалық және сандық анықтауын меңгеру;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дәрілік өсімдік шикізаты мен жануар тектес өнімдерге фитохимиялық талдау жүргізу; - Май тәріздес заттар. Балауыз: ара балауызы, спермацевт, ланолин білуі тиіс; - Жануар шикізатын және табиғи препараттарды қолдану перспективалары. Сапасына қойылатын талаптарды білуі тиіс; - Жылан уы. Бал арасының өмірсүршеңдігі. Медициналық сүліктерді білуі тиіс; - Сапалы фитоөнімдер және ДӨШ алу мақсатында сұраныстың жоғарылауы бойынша ДӨ-дің химиялық құрамын анықтай білуі тиіс; - табиғи өнім шикізаты фитохимиялық және тауарлық талдау жүргізуге тиіс; - АНҚ-да қарастырылған тиісті әдістермен шикізаттағы ББЗ-дың сандық құрамын, ылғалдылығын, күлін, экстрактивті заттарды анықтауы тиіс; - Өсімдік текті дәрілік шикізаттарды дайындау, сақтау және оны алғашқы өңдеу және сақтау жұмыстарын жүргізуі тиіс; - НТҚ-ға сәйкес ДӨШ қабылдау және талдауға іріктеу жүргізеді, тауарлық талдау нәтижелерін безендіреді және статистикалық өңдеу жүргізуі тиіс; - Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапасын бақылау, сертификаттау, стандарттау, қолданыстағы талдау әдістерін жетілдіруді қолданады, бизнес-жоспарды құрастырады, дәрілік 	<p>етуші затының сапалық және сандық анықтауын жүргізу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дәрілік өсімдік шикізаты мен жануар тектес өнімдерге фитохимиялық талдау жүргізу; шикізатына фитохимиялық талдау жүргізу; - жануар тектес өнімдер шикізатына фитохимиялық талдау жүргізу; - жылан уы - стандарттау үшін қолданатын дәрілік өсімдіктер мен дәрілік өсімдік шикізатымен химиялық зертханада жұмыс жасаудың қауіпсіздік техникасымен жұмыс жүргізу; - Дәрілік өсімдік шикізатының сапасын бақылау мен фитохимиялық зерттеу жүргізу; - Стандартизация, стандарттар, тіркеу түсінігі, ДӨШ фармацевтикалық өнімді ҚР тіркеу мен сертификаттау түсінігі мен жалпы көрінісі. Дайын фармацевтикалық өнім талап ететін көрсеткіштерге сәйкес жүргізу; - медицинада қолданылатын флавоноид туындылары болып табылатын дәрілік құралдарына фитохимиялық талдау жүргізу; - Дәрілік өсімдік шикізатының сапасына антропогенді факторлардың әсерін анықтау; - медицинада қолданатын антрацен туындылары болатын сенна жапырағынан, жостер жемісінен, рауғаш тамырынан жасалған дәрілік препараттарына фитохимиялық талдау жүргізу; - Қазақстан Республикасында дәрілік шикізатты стандартизациялау мәселелері дәрілік өсімдік шикізатының импорты мен экспортын анықтау;
---	--	--

барысында қажетті, келешек маман үшін қажетті ғылыми, оқу және кәсіби әдебиетті қолдана білу.	өсімдіктерді фармакогностикалық және фитохимиялық зерттеу саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізеді -	
---	--	--

24. Пререквизиттер бакалавриат

25. Постреквизиттер докторантура

26. Әдебиет:

Негізгі:

6. Лекарственное сырье растительного и животного происхождения. Фармакогнозия / Под. ред. Г.П. Яковлева. – СПб.: СпецЛит, 2006. – 845 с.:
7. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы. Т.1. – Алматы: «Жібек жолы» баспа үйі, 2008. – 592 б.
8. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы. Т.2. – Алматы: «Жібек жолы» баспа үйі, 2009. – 792 б.
9. Муртазалиев Р.А. Курс лекций по фармакогнозии. Махачкала: ДГМА, 2005. 140
10. Лекарственные растения государственной фармакопеи. Часть 1. (под ред. Самылиной И.А., Северцева В.А.), М., «АНМИ», 1999

қосымша:

7. Государственный реестр лекарственных средств, разрешенных для применения в медицинской практике и к промышленному производству. М., 1998
8. Машковский М.Л. Лекарственные растения, т.1, 2, М., «Медицина», 2002
9. 12. Энциклопедический словарь лекарственных растений. Под ред. Яковлева Г.П., С-Пб., 1999
10. Практикум по фармакогнозии: Учеб. пособие для студ. Вузов / В.Н. Ковалев, Н.В. Попова, В.С. Кисличенко и др.: Под общ. ред. В.Н. Ковалева. – Харьков: Изд-во НФаУ: Золотые страницы: МТК – книга, 2004. – 512 с.: 615 ил.: 24 с. вкл.
11. Руководство к практическим занятиям по фармакогнозии: Анализ фасованной продукции: учеб. пособие / под ред. И.А. Самылиной. – М. ООО “Медицинское информационное агентство”, 2008. – 288 с.: ил.

11. Лекарственные растения государственной фармакопеи. Часть 1. (под ред. Самылиной И.А., Северцева В.А.), М., «АНМИ», 1999

қосымша:

12. Государственный реестр лекарственных средств, разрешенных для применения в медицинской практике и к промышленному производству. М., 1998
13. Машковский М.Л. Лекарственные растения, т.1, 2, М., «Медицина», 2002
14. 12. Энциклопедический словарь лекарственных растений. Под ред. Яковлева Г.П., С-Пб., 1999
15. Практикум по фармакогнозии: Учеб. пособие для студ. Вузов / В.Н. Ковалев, Н.В. Попова, В.С. Кисличенко и др.: Под общ. ред. В.Н. Ковалева. – Харьков: Изд-во НФаУ: Золотые страницы: МТК – книга, 2004. – 512 с.: 615 ил.: 24 с. вкл.
16. Руководство к практическим занятиям по фармакогнозии: Анализ фасованной продукции: учеб. пособие / под ред. И.А. Самылиной. – М. ООО “Медицинское информационное агентство”, 2008. – 288 с.: ил.